

2020-11-18

Skrivelse till regeringen angående EU-kommissionens förslag att bland annat förbjuda jakt på 10 procent av Sveriges yta.

Svenska Jägareförbundet ("Förbundet") är djupt bekymrade över EU-kommissionens förslag att förbjuda all jakt (och annan verksamhet) på minst 10 procent av Sveriges yta. Vi uppmanar regeringen att skyndsamt agera i denna fråga som annars riskerar få stor negativ påverkan på jakt, fiske, hållbart brukande och många andra områden av socio-ekonomisk, kulturell och ekologisk betydelse i Sverige.

I maj i år presenterade EU-kommissionen en strategi till 2030 för att få den biologiska mångfalden att återhämta sig. Kommissionen vill att minst 30 procent av all landyta och minst 30 procent av alla hav inom EU ska vara skyddade områden. En tredjedel av dessa skyddade områden - dvs. 10 procent av all yta - ska då omfattas av ett strikt skydd i syfte att "lämna naturliga processer väsentligen ostörda för att respektera områdets ekologiska krav".¹

I oktober presenterade kommissionen ett utkast till ett tekniskt dokument² med kriterier och rådgivning om hur dessa strikt skyddade områden ska utses. **Utkastet föreskriver att jakt, fiske, skogsbruk, gruvindustri och andra så kallad "extraherande aktiviteter" inte är förenliga med det strikta skyddet och ska därmed inte förekomma inom strikt skyddade områden.** I dessa kan det dock få förekomma viss produktion av förnybar energi och "kontrollerad" turism.³

Förbundet anser att det är anmärkningsvärt att jakt – som är ett hållbart brukande – likställs med gruvdrift. Att ens ta upp jakt och gruvdrift som jämförbara aktiviteter visar på okunskap om hur jakten bedrivs och om hållbart brukande. Kommissionens beskrivning av jakten som presumtivt hotande mot ekosystemen är inte bara felaktig utan hotar även underminera decennier av förtroendeskapande arbete mellan jägarkåren och myndigheter på både europeisk och svensk nivå vad gäller hållbar jakt och dess roll i bevarandet av den biologiska mångfalden. I detta avseende bör exempelvis framhållas det positiva arbete som gjorts inom ramen för Sustainable Hunting Initiative of the EU⁴ och European Charter on Hunting and Biodiversity⁵ som antogs av den ständiga kommittén till Bernkonventionen.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0380&from=SV>

² Draft Technical note on criteria and guidance for protected areas designation, ENV.D.3/JC. Detta dokument presenterades på mötet den 22 oktober 2020 för EU:s expertgrupp för fågel- och art- och habitatdirektiven (NADEG).
<https://circabc.europa.eu/sd/a/f298de23-322d-4cac-ba27-75ccabf03755/Doc%20NADEG%2020-10-03%20Draft%20Technical%20Note%20Protected%20Area%20Targets.docx.pdf>

³ "[S]trictly protected areas should be occupied by naturally-occurring habitats and species and have a sufficient size, in themselves or together with buffer zones with a lower level of protection, to ensure the non-disturbance of natural processes upon which they depend. Extractive activities, such as mining, fishing, hunting or forestry, are not compatible with this level of protection, while less intrusive activities such as scientific research, natural disaster prevention, non-intrusive renewable energy installations or non-intrusive and strictly controlled tourism may often be compatible.", *Ibid.*

⁴ https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/hunting/index_en.htm

⁵ <https://rm.coe.int/168074649f>

Svenska Jägareförbundet

Ingenting inom nuvarande EU-lagstiftning stödjer ett generellt jakt- eller fiskeförbud inom skyddade områden. Kommissionen har själv slagit fast att det i dagens så kallade Natura 2000-system inte finns någon presumtion mot jakt och fiske, utan snarare har dessa aktiviteter ofta ansetts bidra till områdenas värde för både natur och människa.⁶

Vidare har kommissionen tidigare understrukit vikten av att jakt i skyddade områden är förvaltningsfrågor som ska avgöras på i första hand lokal nivå.⁷

Det bör särskilt framhållas att det idag tillåts jakt inom nationalparker och andra skyddade områden (ex. Natura 2000) i en majoritet av EU:s medlemsstater. Ävenså i Sverige där jakten i regel regleras utifrån varje områdes unika skyddsbehov.

Kommissionens förslag utgör därmed en rejäl och omotiverad förändring i tankesätt mot vad som gäller idag för skyddade områden inom EU. Förslaget strider mot proportionalitetsprincipen och principerna för hållbart nyttjande.

En annan bekymmersam del i förslaget är att den skyddade ytan inte ska fördelas rättvist mellan medlemsstaterna. Tvärtom uttalas att de länder som har bättre biologisk mångfald och därmed mer skyddsvärda områden får ta ett större ansvar. Detta kan innebära att länder som Sverige med mycket skog och annan natur riskerar få avsätta mark för att kompensera för de EU-länder som inte har det, med större begränsningar för Sveriges befolkning som följd.

Man bör ha perspektivet klart för sig hur stora områden som verkligen skulle krävas enligt kommissionens förslag. Dagens totala yta av skyddade områden i Sverige är 14,5 procent, enligt information från Naturvårdsverket. I dessa 14,5 procent ingår nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden och Natura 2000. Nationalparkerna som idag utgör det starkaste skydd ett område kan få i Sverige upptar 1,4 procent av landets totala yta.⁸

Detta ska jämföras med de hela 10 procent av land och 10 procent av hav - eller kanske mer - som kommissionens nu föreslår ska avsättas för strikt skydd i Sverige till 2023. Detta som del av totalt minst 30 procent av all landyta och minst 30 procent av alla hav som ska vara skyddade områden.

Förbundet är kritiskt till att kommissionens förslag hastas igenom utan att till synes en grundläggande konsekvensanalys har gjorts av hur det kan väntas påverka jakt, fiske, hållbart brukande och många andra områden av vikt i Sverige och övriga EU-medlemsstater under lång tid framöver.

Enligt kommissionens forcerade tidsplan ska synpunkter på förslaget från medlemsstaterna och intresseorganisationer inkomma senast den 15 december till EU:s expertgrupp för fågel- och art- och habitatdirektiven (NADEG). Under nästa år vill kommissionen vara klar med vilka kriterier som ska gälla för områdena. Till 2023 ska länderna ha utsett områden, och 2024 ska EU utvärdera arbetet och överväga om åtgärderna varit tillräckliga eller om det

⁶ Se exempelvis kommissionens vägledning för jakt enligt rådets direktiv 74/409/EEG om bevarande av vilda fåglar, punkt 1.5.3. - https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/hunting/docs/hunting_guide_sv.pdf - samt faktabladet "Sustainable Hunting and Natura 2000" -

<https://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/factsheets/hunting.pdf>

⁷ Kommissionens vägledning för jakt enligt rådets direktiv 74/409/EEG om bevarande av vilda fåglar, punkt 1.5.7.

⁸ <https://www.naturvardsverket.se/Var-natur/Skyddad-natur/Skyddad-natur-i-siffror/>

Svenska Jägareförbundet

behövs lagstiftning.

Man bör även vara kritiskt observant på det forum (dvs. NADEG, som är en expertgrupp med tjänstemän) och valet av styrdokument (ett tekniskt dokument med en blandning av kriterier och rådgivning) som kommissionen använder sig av för att söka genomföra en sådan fundamental kursomsvängning gällande strikt skyddade områden i EU.

Det är viktigt att ha i åtanke att kommissionens vägledningar, även om de inte är juridisk bindande, i många avseenden har en de facto bindande verkan. Detta har framförallt blivit tydligt då EU-domstolen i flera avgöranden gällande naturvårdsdirektiven har lutat sig mot kommissionens vägledning för jakt enligt rådets direktiv 74/409/EEG om bevarande av vilda fåglar samt kommissionens vägledning om strikt skydd för djurarter av intresse för gemenskapen i enlighet med rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer.

Om kommissionens förslag accepteras, kan maktförflyttningen från nationell nivå till EU-nivå bli irreversibel och omöjlig att återta i framtiden.

Förbundet menar därför att det är nödvändigt att skrivningarna i kommissionens utkast om att bland annat jakt och fiske inte är förenliga med det strikta skyddet helt stryks från detta dokument. Det bör istället klargöras att jakt och fiske ingår i de mänskliga aktiviteter som är förenliga med strikt skyddade områden.

Förbundet anser att EU inte bör ges kompetens att diktera hur stor procentandel av en medlemsstats territorium som i praktiken ska stängas av för nästan all mänsklig aktivitet. Den frågan hanteras bäst på nationell nivå i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Principerna för det nuvarande EU-systemet för skyddade områden (Natura 2000), där mänsklig aktivitet som jakt kan få förekomma, bör förbli oförändrat.

Den biologiska mångfalden är oerhört viktig, men mycket långtgående förslag utan en genomgripande konsekvensanalys om orörd natur ger inte per automatik bättre mångfald.

Förbundet uppmanar regeringen att tillsammans med andra politiska företrädare agera skyndsamt så att inte EU-kommissionens förslag passerar förbi och blir verklighet med stora konsekvenser för hållbart brukande - som jakt, fiske och många andra områden av betydelse i Sverige.

SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDET

TORBJÖRN LARSSON

Torbjörn Larsson, ordförande

BO SKÖLD

Bo Sköld, generalsekreterare